

1

В наши дни Ангелина щеше да бъде диагностицирана с дискалкулия и да ѝ бъде зачислен ресурсен учител. Обаче годината е 1986-а и вместо да ѝ помогнат, я наричат „разсеяна“ и „непостоянна ученичка“. Разбира се, че е непостоянна и даже мързелива – как иначе е възможно отличничка по всичко да има посредствени резултати по математика? Баща ѝ обича думата „посредствен“, даже си има монолог за посредствеността, който рядко търпи вариации: „Нямаше да се ядосвам за четворките по математика, ако беше посредствено момиче. Но ти не си, просто не щеш да се напънеш, романите са ти по-интересни. То не може само с четене на книжки и богата душевност... ама и ти – като майка си... Трябва да се постарая повече, иначе ще завършиш в някой завод. Хич не си мисли, че е лесна работа това. Първа, втора и нощна смяна, после един ден почивка. Или ще гниеш на поточната линия от осем до пет всеки ден. Уж не е много време, ама после нямаш сили за нищо, еднообразието ти изпива мозъка. Няма да четеш тая седмица, само ще решаваши задачи. Четворка, точно ти, отличничката на класа! Александрина как изкарва шестици и по български, и по математика? Значи може!“

Сигурно може, но едва ли за нея. Ангелина отдавна се чуди как, без сама да разбере, е заблудила света, че е обратното на посредствена. Главата ѝ блокира при вида на най-елементарното уравнение и всъщност не е просто посредствена, а направо тъпа. Никой не знае какво ѝ струват четворките по математика: малко

преписване от съседа ѝ по чин, който е роден математик; целонощно кълане на учебника и сборника към него; четвъртинка лексотан, подарен от частната ѝ учителка по математика, който гълта преди контролни и класни; адски нерви. Така е, откакто за първи път са ѝ показали знака плюс в училище. И след хиляда години няма да забрави отрезвяващия ужас на първия си сблъсък с истинската математика.

А иначе всички други предмети в училище ѝ се отдават, без да си мръдне пръста. Научила се е да чете в средата на четвъртата си година и никой не може да си спомни как се е случило това. Като огромната част от българските деца, са я изпратили на отглеждане при баба и дядо малко преди да навърши две години, а там никой не я е обучавал специално. Въпреки това, още в началото на петата си година тя с лекота чете детски книги и дори в „Работническо дело“, макар че не разбира смисъла на загадъчните статии.

В съботите и неделите, когато майка ѝ я посещава, в къщата се събират съседи, дошли специално да видят как детето чете гладко дълги и сложни текстове. Ангелина наднича иззад вестника, който я скрива цялата, и наблюдава с края на погледа си как майка ѝ Лора се оглежда и щастливо попива възхищението, предизвикано от уменията на дъщеря ѝ. В такива моменти си мисли, че следващия път трябва да чете още по-добре и още по-сложни текстове, и това може би ще накара майка ѝ да идва по-често.

Лора обаче има време само в края на седмицата, защото от понеделник до петък работи, но пък в събота и неделя възнаграждава дъщеря си стократно с разходки и безкрайни разговори. Една такава съботна нощ, докато си говорят, преди да заспят, Лора ѝ казва:

– Много се радвам, че вече можеш неща, които другите деца ще научат чак в училище. Ти си изключително дете, винаги съм го знаела, но сега съм още по-сигурна. Никога не го забравяй и не се опитвай да бъдеш като другите. Понякога ще ти е трудно, че си различна, но не се старай да се сливаш с тълпата само за да те приемат добре. Аз опитах това и ти казвам – цената не си струва. Животът на обикновените хора е скучен и безсмислен. Занимават се с дребни неща. Раждат деца, тровят се за незначителни

проблеми, врат си носа в тайните на другите от едната скука. Аз не съм такава. И ти не си такава. Ти си изключителна.

– Защо да съм изключителна? Не знам, според мен съм като другите деца – казва Ангелина, надявайки се, че Лора ще спори с нея, защото наистина ѝ се иска да е изключителна и майка ѝ да я харесва. И много се гордее, че ѝ говори като на възрастна.

– Можеш ли да пазиш тайна? – пита Лора. – Това трябва да си остане само между теб и мен, защото ще помислят, че съм луда. Когато бях бременна... сигурно два-три месеца преди да се родиш... една вечер се прибирах от работа и докато рейсът ни минаваше покрай езерото, видях в небето летяща чиния. Очаквах другите в рейса да се развикат, обаче никой не каза гък. И аз разбрах, че тя е там заради мен. Другите не я виждаха изобщо.

– Уплаши ли се, мамо?

– В началото да. Малко. Все пак, никога не знаеш какво ти мислят, това си е чужда цивилизация... Обаче повече се развълнувах. Слязох на нашата спирка и тръгнах към къщата. И, представяш ли си... чинията не изчезна! Продължи да ме следва. Тръгна си чак когато си влязох въщи. Ей така, изведнъж се издигна рязко над езерото и повече не я видях. Изпитах много странно чувство в този момент, все едно са ме свързали с нещо в чинията.

– А тя как изглеждаше?

– Изглеждаше си като летяща чиния. По-важното е, че аз някак си знаех защо е там. Заради теб. Бяха дошли да ти оставят нещо – да го предадат на мен, а аз на теб.

– Какво да ми предадат?

– Не знам точно, то ще се разкрие с времето. Сила, дарба... Не знам още.

Ангелина е толкова развълнувана, че не може да каже и дума. Убедена е, че майка ѝ наистина е видяла летяща чиния и тя е била там заради тях. Защо не? Щом Лора казва така, значи е вярно. Веднъж я е предупредила, че винаги знае за какво си мисли дъщеря ѝ и я вижда непрекъснато, дори и да не е с нея. Оттогава Ангелина всеки ден сяда на един стол и чете на глас, за да я зарадва – вече знае, че Лора я вижда като на екран. Ако майка ѝ може да вижда от разстояние, защо да не е срещнала и чинията? На Лора всичко

й се разминава без наказание по някакъв свръхестествен начин и това е още един знак за изключителността ѝ. Тя може да прави каквото иска и това остава без последствия, а във всичките ѝ действия има някакво ледено достойнство. Когато кандидатства за член на Комунистическата партия, отива на изпита с отворена блуза и златен медальон на св. Богородица. После разказва как цялата комисия не е откъснала поглед от украшението ѝ, и дори не само не са ѝ направили забележка, че истинският комунист е атеист, но и са я приели без проблем.

Лора е изключително красива, винаги е най-високата и стройна жена, където и да се намира. Очите на Ангелина са безинтересно кафяви, но тези на майка ѝ са езерносини и просто пробиват през човека срещу нея. Ангелина знае, че не може да лъже Лора, защото тя винаги разпознава лъжата с магическите си очи. Знае също, че за да я обича изключителната ѝ майка, тя също трябва да бъде изключителна. И е – понеже Лора го казва.

Когато обаче в първи клас работата опира до разкриване на скоби, Ангелина е в шок. Проспала е, сучаейки, целия първи срок, докато другите са се учили да пишат ченгелчета и букви. В това, че ходи на училище и знае почти всичко, тя вижда още един признак на изключителността си. Не пропуска и ден, без да разкаже на майка си как, докато децата се мъчат с ченгелчета, дулички и срички, тя чете гладко и пише правилно. Справила се е със събиране и изваждане на прости числа до 10, наистина, не ѝ е лесно, но тя е убедена, че на останалите им е много по-трудно. Обаче когато една сутрин учителката им изписва на дъската $2+(3-1)=?$, Ангелина смътно започва да усеща, че в цялата работа с изключителността ѝ има нещо недообмислено. До края на часа тя така и не успява да разбере какво точно се иска от нея. Вярно, половината ѝ съученици гледат също толкова потресено и неразбиращо, но другите – особено момчетата – доста бързо схващат за какво става дума и лесно решават примерите от дъската.

Ангелина би вдигнала ръка и би попитала дали учителката позволява да ѝ зададе въпрос – но всъщност не може да го направи. Тя знае десетки стихове и песни на английски и е единствената в началното училище, включително и сред преподавателския

екип, която има някакви познания по чужд западен език – а е само на 7. Понякога учителката ѝ възлага задачата да показва на другите деца по-прости неща, свързани с четенето и писането, за да не ѝ е скучно. Не може да си позволи да покаже, че не разбира или не знае нещо. Едно, че ще се изложи пред класа и ще разочарова учителката, която обожава. Друго, че дори да не ѝ разкаже за унизителната случка, майка ѝ ще разбере, защото винаги я вижда и знае всичко за нея. Не може да си позволи да попита пред класа. В самия край на часа сбутва момчето, което седи пред нея, и го пита:

– Краси, чакай да видя правилно ли съм разбрала. Я ми кажи как точно махаш скобите, да не съм се объркала нещо. За всеки случай, да си сверим.

Момчето обяснява подробно и безгрижно и я кара да се чуди дали наистина са били в един и същ час през последните 40 минути. Докато съученикът ѝ говори, непонятният смисъл на цялото упражнение спасително проблясва в главата ѝ, прекъснатите жички правят контакт и тя си отдъхва облекчено. Ето, ясно ѝ е, разбира го, трябва да събере двете числа в скобите и към тях да прибави това извън скобите, просто не е внимавала достатъчно, следващия път няма да се разсейва. Прибира учебника в ученическата чанта, която тежи колкото нея, и я понася към къщи.

Живее на два километра от училището и по средата на пътя сяда на една пейка за малко почивка. Първата ѝ работа е да отвори чантата и да погледне учебника и тетрадката, за да разбере дали магията все още работи. За неин ужас, илюстрацията към унижението ѝ – мистериозната картинка $2+(3-1)=?$, отново е толкова неразбираема, колкото и при първия сблъсък с нея. Как е възможно? Само преди половин час е можела да се закълне, че механизмът за справяне със скобите ѝ е ясен и е влязъл в главата ѝ завинаги. Сега обаче проклетите скоби сякаш са блокирали краката ѝ като колела на кола, заключена за неправилно паркиране, и тя едва ги тътри към къщи. Сигурна е, че разочарованото лице на майка ѝ ще я посрещне още на вратата и ще трябва да обяснява първия провал на изключителността си. С радост би го направила, ако можеше да го обясни първо на себе си – но не може. Тряб-

ва да има някаква грешка. Следващия път ще се постараете повече и ще се справи.

Звъни на вратата със свито сърце. Майка ѝ отваря и се усмихва. Ангелина трескаво търси по лицето на Лора следи, че липсата на изключителност у нея е разкрита, но не намира нищо, което да издава разочарование или гняв. Дори напротив.

– Виж какво хубаво време като за февруари, дай да се помотаем по магазините и да видим дали няма да ти намерим обувки за Трети март – предлага Лора.

– Защо ми трябва новите обувки за Трети март? – пита унило Ангелина. В главата ѝ няма нищо, абсолютно нищо, изведнъж всички мисли и спомени са се изпарили и са останали само бял шум и умора от напрежението.

– Анж, какво ти става, тогава ще те приемат за чавдарче! Да не сте се скарали с някого в училище? Или пак не си се наспала нормално? Има ли нещо? Нали знаеш, че на мен можеш да кажеш всичко?

Ангелина я гледа смаяна и е повече ужасена, отколкото облекчена. Майка ѝ не знае нищо! Нито за скобите, нито за провала ѝ, нищо. Значи или никога не е можела да вижда какво се случва с нея от разстояние, или в някакъв момент просто е загубила тази способност. Прозрението е толкова зашеметяващо, че ще са ѝ нужни месеци, за да го осмисли и намести в главата си. Стои пребледняла наред кухнята, без да може да каже и дума.

– Ооо, виж сега... Давам ти да изпиеш една кола и да си починеш половин час, след което хукваме на пазар. Освен обувки, можем да ти потърсим и някакъв анцут, който да носиш въщи.

– Защо ми е да обличам нещо специално за въщи? – пита Ангелина.

– Защото една жена трябва да е хубава навсякъде. Запомни го. Хайде, пий колата и да потегляме.

Ангелина старателно опитва да пресуши чашата си, но гърлото ѝ е стегнато и течността едва се процежда надолу. После излизат. Докато се мотаят по улиците и търсят читави обувки измежду общо петте вида, които са пуснали в детските магазини, в главата на Ангелина се блъскат объркани мисли. Значи майка ѝ не вижда

нищо от това, което се случва с нея. От което следва, че Ангелина има монопол над информацията за себе си. Значи не е нужно да признава всичко на майка си и да споделя всяка минала през ума ѝ мисъл. Вече спокойно може да лъже безнаказано. Спомня си фраза от един дочут разговор между майка ѝ и нейната най-близка приятелка, Веска: „Така и така на всички ни се налага да лъжем, поне вземи да научиш Ангелина да го прави добре.“ Майка ѝ явно го е взела на сериозно, защото след това подробно ѝ е обяснила смисъла на принципа „Аз не лъжа, аз премълчавам“. И е добавила, че може да премълчава пред всички други, но не и пред нея, понеже ѝ е майка, а майките знаят всичко. „Знаят всичко – друг път“, мисли си мрачно Ангелина и гледа полупразните витрини с неவிждащи очи. Мисълта, че Лора я вижда непрекъснато, ѝ е помагала никога да не се чувства сама. Но от днес не е просто сама, а и невидима – винаги, когато майка ѝ напусне стаята.

Известно време Ангелина живее с надеждата, че се е объркала и все пак Лора я вижда. Обаче първият час в училище винаги е математика, формулите на дъската стават все по-неразбираеми, а паниката превзема все повече деня ѝ.

Отначало е я е страх само на път за училище. После и привечер, когато си пише домашните и трябва да подмами някой възрастен да реши задачите вместо нея, преструвайки се, че всъщност учат заедно. След това и преди заспиване. Скоро почти престава да спи от притеснение, че ще я вдигнат на дъската или ще я попитат нещо, свързано с неразбираемите математически формули. По цяла нощ измисля изобретателни отговори за измъкване от такива ситуации или учи и преповтаря примерни задачи, за да ги наизусти. Накрая няма свободна от страх минута.

Нищо от това не става достояние на майка ѝ – по никакви неведоми канали. Ангелина успешно имитира прилично разбиране на математиката и на родителските срещи никой не казва нищо лошо на Лора. Освен това тя е такова талантиво момиче – чете и пише, говори интересно, ходи на кой знае как сформирани курс по английски в читалището, още в първи клас я викат да пее в училищния хор и е едно от най-добрите чавдарчета. Никой няма да си позволи да спомене нищо за дребните пропуски по математика.

След няколко месеца окончателно ѝ става ясно, че всевиждащото око на майка ѝ или се е затворило, или никога не е било там. Тя е свободна да лъже, да мисли лоши неща и после да не ги признава на Лора. Усещането, че вече никой не я гледа, прекъсва единението с майка ѝ и я оставя свободна и непоносимо самотна.

Горе-долу около първата си лятна училищна ваканция Ангелина започва да разбира колко нещастна е майка ѝ. Преди това смътно е усещала, че нещо не е наред, но е приемала мъгливостта на Лора за качество, което всички майки притежават. Ангелина расте с абсолютната увереност, че това, което се отнася за нея, е валидно за всички, а когато нещата не съвпадат с представата ѝ за тях, тя просто изключва и ги игнорира. Обаче точно това лято започват да се натрупват доказателства, че майката няма универсален формат и съществуват такива, които не са като нейната.

Започва се с майката на двете съседски деца в къщата отляво на бабината ѝ, където Ангелина прекарва лятото. Още първата съботна сутрин от ваканцията тя пристига на инспекция с пълни торби в двете ръце – като всички ваканционни родители. Разликата между майката на Дани и Тодор и нейната е, че тяхната се усмихва. Не понякога, не за миг и така че да се чудиш дали наистина си видял усмивка, а широко и непрекъснато. След известно време Ангелина спира да ходи у тях, когато майката е там, защото неизчезващата ѝ усмивка я кара да се чувства виновна и объркана. От една страна, ужасно ѝ харесва, когато хората са весели, но от друга, ѝ е приятно покрай усмихната жена – а така сякаш извършва предателство спрямо Лора.

Ангелина знае, че хората, които се смеят непрекъснато, са повърхностни и не разбират драмата на живота. Така ѝ е казала Лора веднъж и момичето веднага си е поставило за задача да спре да се усмихва, за да не стане повърхностна. Майка ѝ се дразни от несдържаното веселие и показва раздражението си често и изобретателно. След коментара за усмивките Ангелина си е записала още една мисловна бележка – да положи всички усилия, за

да разбере драмата на живота. Словосъчетанието „драмата на живота“ резонира по много особен начин с нещо у нея, някакво неизменно фоново настроение или състояние. Ангелина е почти сигурна, че това настроение е именно драмата на живота, тя я носи у себе си и може да я разпознае навсякъде. Понякога дори я търси нарочно. Драмата на живота е момченцето на нейна възраст, с подгънатия до средата ляв крачол, в който няма крак. Тя е дъщерята на съседката, която е „умряла от зъб“ – каквото и да означава това – в осми клас. Как може майката на Дани и Тодор да се усмихва непрекъснато наред драмата на живота?! Сигурно е ужасно глупава.

Следващото доказателство, че майките са различни, идва от къщата вдясно. Момиченцето там, Ана, е точно на нейната възраст и дори – по някаква случайност – от нейното училище, макар и в друг клас. Веднъж, докато си играят в двора на Ана, Ангелина дочува разговор между майка ѝ и баба ѝ.

– Нищо не му се разбира на това дете. Гледам ѝ тетрадките – като с краката са писани. И целите нашарени в червено от учителката, на ред по три-четири грешки поне. Натискай я там: да пише, да се упражнява. И аз искам да ѝ диктувам, ама не ме слуша, все тича да играе. Срамота е! – тревожи се баба ѝ.

Сърцето на Ангелина се свива от съчувствие, горката ѝ приятелка е посредствена. Какво ли ще прави? Сигурно ще има скупчен, обикновен живот.

– Стига бе, мамо! Правела грешки, голяма работа, всички първолаци правят. А и няма да става професор, я! И да не учи више, работа има за всички, няма да умре от глад. Важното е да е щастлива – контрира майката на Ана и по досадата в тона ѝ момичето разбира, че не за първи път водят този разговор.

Дискусията кое е по-важно – правописът или щастието – оставя Ангелина със зяпнала уста. Самата постановка на спора според нея е абсурдна. Ако не си отличник, ако не се стремиш да знаеш всичко – тогава си посредствен. Никога не можеш да си щастлив, ако си посредствен. Майката на Ана е безотговорна (*безотговорна* – още една любима дума на баща ѝ). Всеки отговорен родител ще си направи труда да се информира къде е щастието

– в големите дела, в страданието, което надмогваш, за да ги извършиш. Нейната собствена майка го е научила и ѝ го е казвала много пъти – точно с тези думи – за да не попадне Ангелина в капана на инертността. Трябва да си активен, трябва да действаш, да не стоиш на едно място. Момичето е потресено колко лесно майките на приятелите ѝ ги оставят да пропилят живота си. След още няколко мъчителни сблъсъка с различното, при които трепери от гняв и негодувание, Ангелина се затваря вкъщи и прекарва ваканцията си в четене под липата в двора.

Това лято майка ѝ прекарва повече време с нея и си говорят с часове за живота и нещата отвъд него, онези, които не могат да се видят и да се пипнат. В тези разговори Ангелина разбира, че почти всичко важно в живота е отвъд него.

– Представи си – обяснява ѝ майка ѝ един следобед, – че Космосът е безкраен. Няма край, може ли фантазията ти да обхване нещо, което няма край? Огромно, огромно пространство, стигааш до края и виждаш, че не е край. На фона на Космоса и всичко, което има там, е смешно да се притесняваш кой какво мисли за теб. Обещай ми да не ти пука за мнението на другите! Хората са ограничени, не се питат какво има след смъртта и какво е било преди нас... Не мислят защо са тук, какво трябва да направят, имат ли мисия, нямат ли... Трябва внимателно да се огледаш, и около себе си, и в себе си, да се опиташ да разбереш защо си на Земята. Когато дойде времето, то ще ти се открие. Можеш ли да си представиш нещо без край? Опитай се, защото само това са нещата, към които си струва да се стремиш.

Ангелина се опитва да си представи какво е нещото без край, което е по-голямо от живота, но не може. Тя знае, че ще умре. Щом животът ѝ има край, как главата ѝ да побере нещо по-голямо и надхвърлящо го? За нея нещата спират с нея и това я ужасява, тя е ограничена до самата себе си. Напряга се да измисли нещо, което е отвъд това, чак я заболява главата, но не може. А трябва да измисли нещото и да го изрази добре.

Лора не просто ѝ говори, тя винаги я окуражава да каже какво мисли. После внимателно обмисля думите ѝ и на свой ред споделя мнението си за тях. Понякога признава, че греши, а дъщеря

й е права. Случва се разговорите им да напругат Ангелина. Тя не иска да изглежда обикновена и се бори с думите, търсейки не само точен, но и красив изказ. Въпреки напрежението, не би се отказала от възможността да споделя с майка си за нищо на света. Никой друг не взема мислите на осемгодишно дете на сериозно. Дали защото Лора иска това от нея, или защото наистина е в природата ѝ – едва ли може да се каже кое е тя и кое са очакванията на майка ѝ за нея, – Ангелина мисли непрекъснато. Но опитите ѝ да сподели резултата от мисленето си с възрастни, различни от майка ѝ, завършват или с потупване по главата и „бягай да си играеш“, или с „кой ти пълни главата с глупости, откъде го чу това?“. Ангелина е изключително самотна с мислите си. Допуска, че ако Лора е единственият човек, с когото може да говори, то вероятно майка ѝ също може да говори само с нея. Това я кара да се чувства важна и специална.

Усещането за особена ѝ важност в живота на Лора се засилва с всеки изминал ден на лятото, понеже майка ѝ наистина използва и последната свободна минута, за да я види. Прегръща я много по-често от обичайното, само дете Ангелина има чувството, че прегръдките са по-скоро предназначени да удовлетворят някаква потребност у Лора, отколкото да донесат топлина на дъщеря ѝ.

Ангелина вижда и други издйнически знаци за новопридобитата уязвимост на майка ѝ. Тя изглежда още по-мълчалива и безизразна от обикновено и винаги носи черно кожено тефтерче с емблемата на предприятието, в което работи. От време на време, когато никой не я гледа, тя сяда и крадешком записва някакви неща.

Веднъж, на тръгване, съседката вика Лора да разменят няколко думи, разговорът покрай оградата се проточва и в бързината тя забравя тефтерчето, което остава да лежи на масата. Ангелина знае, че в него има неща, които майка ѝ пази само за себе си, а ако попадне в ръцете на баба ѝ или дядо ѝ, те със сигурност ще го прочетат. Затова го взима и грижливо го скрива под дюшека на леглото в стаята си. Помни добре, че преди време Лора ѝ е обяс-

нила колко е важно да зачиташ правото на другите да имат тайни и собствен свят:

„Хората винаги ще са ти благодарни, ако предложиш да ги изслушаш или ако им кажеш нещо утешително. Но не ги натискай да споделят неща, за които не са готови. И никога, ама никога не им чети дневниците и не ги подслушвай. Близките ти ще ти казват тайните си, ако наистина заслужаваш доверие, а не ако ги шпионираш“ – съветва я Лора. Нещо в думите за шпионирането и доверието е отекнало особено силно у Ангелина, понеже ѝ се е сторило, че майка ѝ говори по-скоро на себе си, отколкото на нея. И все пак изкушението е много голямо. Тефтерчето лежи под дюшека и ако го отвори, то със сигурност ще разкрие причините за промяната у Лора. Няколко часа Ангелина се суети нерешително около леглото. После през главата ѝ минава мисълта, че майка ѝ най-вероятно е оставила тефтерчето не случайно, а като знак, че иска тя да го прочете. Не ѝ е нужно много време да се самоубеди. Издърпва го изпод дюшека и го отваря с очакване тайната да лъсне или да я тресне гръм заради непослушанието ѝ. Обаче нищо подобно не се случва. На страниците на тефтерчето има просто стихове. Стихове, разбира се. Майка ѝ обича поезия. Ангелина издиша, отчасти разочарована, отчасти облекчена.

След секунда забелязва, че под изписаните куплети стои името на майка ѝ – значи са написани от нея. Ангелина зяпва, възхитена и горда. Тя знае, че само най-интелигентните и духовно извисени хора пишат стихове. Зачита внимателно първото и изтръпва от ужас. „Пред мен са само стълби за надолу, зад мен – безпаметност и празнота“ – гласи една строфа от средата на стихотворението. Ангелина не разбира точно за какво се разказва в него, то дори няма рима – историята е за жена, която слиза по каменни стълби и с всяко стъпало се чувства все по-различно, но не в хубавия смисъл; накрая вече не познава нищо и никого, дори себе си. В много от следващите стихотворения майка ѝ сякаш говори на някаква друга жена, която не харесва. Ангелина не проумява за какво пише Лора, но ужасно иска да разбере, особено един от текстовете, който ѝ се струва отговор на загадката:

Сбъркали, сглупили,
били на дъното на всяка бутилка,
на дъното на всяка душа,
отгоре на всяко тяло,
в основата на нечий страх,
в солта на повечето сълзи,
сред неразбираеми радости
и завинаги кратки скърби.
Стояли на всеки ръб,
освен на този един с друг,
но когато дошло време,
сбъркали, сглупили
и се прибрали по
домовете си.

„На дъното на всяка бутилка“ би трябвало да означава, че баща ѝ пие много, което е самата истина, мисли си Ангелина. Но останалото? Не може да няма някаква книга, в която пише как да разбереш какво означават стихотворенията. Лора непрекъснато чете и носи всякакви книги вкъщи и на село, просто трябва да се разрови в библиотеката. Застава до лавиците, взира се в заглавията и вижда едно, което ѝ се струва подходящо: „Поезията на Априлското поколение“. Там обаче се говори за шаячни момчета, неразделимост на естетика и идеология, за социалистическо новаторство. Тази книга не може да ѝ помогне да разбере майка си, а оттам и собственото си бъдеще. Ангелина си ляга объркана.

Бабата на Ангелина непрекъснато ѝ повтаря, че детството е най-безгрижният период в живота на човека и трябва да му се радва, докато може. Тя обаче наблюдава бебетата на съседите и ѝ се струва, че всичко им е ужасно трудно – да се научат да ядат сами, да ходят, да говорят, да разбират света, да се предпазват от него. И същевременно им завижда, защото не разбират какво се случва с възрастните. Покрай тях минават събития, които те, заради липсата си на опит, просто не регистрират. След прочитането на стиховете Ангелина се упреква, че е истинско бебе. Тя лесно забелязва болката и бедността. „Защо плачеш, мамо? – Боли ме главата.“, „Искам тази играчка! – Съжалявам, нямаме пари за